

Kære læser af Nationalpark Vadehavets Nyhedsmail

Solen står lavt på himlen, og på de klare dage kan man se tusindvis af fugle, som i fantastiske formationer flyver mod dagens måltid eller mod sydligere himmelstrøg. Lyset og farverne er imponerende, og hver dag bringer nye uforglemmelige indtryk. Året er fløjet, og inden længe går vi på juleferie. Men inden vi gør det, vil vi tage jer med på en tur gennem året, fortælle om det, der kommer flyvende ind fra højre, og det der bogstaveligt talt flyver rundt derude.

Med denne sidste nyhedsmail i 2019 vil vi gerne takke jer for at have fulgt med i

---

løbet af året og ønske jer en glædelig og fredfyldt jul samt et godt og lykkebringende nytår - vi vender tilbage med årets første nyhedsmail den 9. januar.

Til vi læses ved igen - de bedste jule- og nytårshilsner fra sekretariatet

---

Året der fløj...

2019 er fløjet afsted. Det var året, hvor vi fik [en ny bestyrelse](#), vore [frivillige blev uddannet](#) i søsikkerhed og brandbekæmpelse, vi fik en [præmie for filmen "Generations"](#), vi fik rekord mange [ansøgninger til vores tilskudspulje](#), vi lancerede en [film om Vadehavets kultur](#), vores Nationalpark Magasin igen var en succes med [alt godt fra Vadehavet](#), vi fik 22 nye danske og tyske [fugleguider](#), vi havde besøg af [10 internationale kunstnere](#), vi fik lavet produkt- og faktaark om [kultur-](#) og [naturoplevelser](#) ved Vadehavet, vores første [verdensarvspartnere blev uddannet](#) og vi sluttede året med at få [tilsagn om støtte](#) til vores formidlingsprojekt "Velkommen til Vadehavet" som skydes i gang i 2020. Når vi ser tilbage på de

---

mange tiltag og nyheder i 2019, bliver vi næsten forpustede, men også glade - fordi vi er kommet i mål med rigtig meget i løbet af et spændende og tempofyldt 2019.

Muligheder i 2020

Sneen har vi ikke set meget til, men vi kan love, at det vil komme til at sne på vores lokalbefolkning, partnere og andre, som har lyst til at søge i vores tilskudspulje, som åbner for ansøgning den 15. januar.

I 2019 gav vi blandt andet tilskud til en vadehavsvandring, en grejbank, der blev døbt "Hjerterum", en sti på Kirkeby Dige, tilskud til en havfaldstur og meget mere. Mulighederne er mange - det er kun fantasien (og puljens størrelse), der sætter grænserne.

Du kan også søge - du kan læse mere om [tilskudspuljen på vores hjemmeside](#).

Vær opmærksom på, at der kun er én ansøgningsrunde i det kommende år, og at vi skal have din ansøgning senest den 15. marts 2020.

Dansk-tysk møde om sjældne terner

[Sortternen](#) er en meget sjælden dansk ynglefugl, og da over halvdelen af den danske bestand yngler i Nationalpark Vadehavet, er det helt naturligt med et vist fokus på den interessante fugl. De 40-50 par er helt afhængige af nogle få vådområder i Magisterkogen og ved Hasberg Sø i de indre dele af Tøndermarsken, og da flere yngle- og fødesøgningsområder rækker ind i Tyskland, er det helt naturligt, at øjnene hviler tungt på den skrøbelige bestand på begge sider af grænsen. Derfor kan det med stor glæde konstateres, at der i de senere år er blevet etableret et godt samarbejde med de forvaltende myndigheder og kyndige personer i det nordtyske.

Som en del af samarbejdet om sortternen havde Nationalpark Vadehavet, som er tovholder på det fælles projekt, indkaldt til det årlige fællesmøde for nogen tid siden på Rudbøl Grænseskro. Her kunne de danske og tyske 'sortterne-

---

kolleger' bl.a. glæde sig over, at ynglesæsonen for den fælles bestand af sortterner var gået godt, og at ungeproduktionen i år er høj. Desuden blev der også indgået aftaler om den fremtidige overvågning og om den fremtidige forvaltning af den sjældne fugl.

Nu vi er ved det med fugle...

Fanø Natur har været så venlige at lade os låne nogle af deres historier. Og på deres facebook-side har de for nylig fortalt om krager, som er særligt nemme at få øje på i øjeblikket, da de ikke tager sydpå.

Søren Vinding så forleden en krage sidde og smukkesere sig på stranden - og der er ingen, der taler om køn her... Men lige netop det at have styr på fjerene er rigtig vigtigt for fuglene. Du kan læse hele forklaringen om fjerens opbygning på [Facebook](#), men vi kan løfte sløret for, at det er en meget kompliceret udvækst med stråler, bistråler og nabostråler.

Det, at kragen sidder og ordner fjer, kan måske virke forfængeligt. Men det er i virkeligheden et livsgrundlag for fuglen, som ellers ikke ville kunne flyve eller holde varmen. Hvis vi nu alligevel skal gætte lidt på kragens køn, kan det at kragen piller tæer måske antyde noget...?

Den spøjse spove er tilbage igen

I april kunne vi fortælle om en noget bleg storspove, som var blevet 'spottet' ved Darum Enge. Spoven var en såkaldt 'dilute' (type 'isabel'), som grundet lidt rod i generne fremstår som afbleget. Det at møde en 'dilute' sker kun sjældent, derfor er det særligt bemærkelsesværdigt, at den spøjse spove er vendt tilbage til næsten samme område i engene syd for Darum, hvor Bent Laulund atter har taget gode billeder af den. Hvor spoven har været i sommer, ved vi ikke, men man kan nu ikke undre sig over, at den har lyst til at fejre jul ved Vadehavet. Her er jo så dejligt!

Du kan læse artiklen, om storspoven som besøgte os i april, [på vores hjemmeside](#).

Ny rapport om høsten af østers - bon appetit!

Stillehavsøsters, som kan spises fra september til april afhængigt af vandtemperaturen, er ikke blot udbredt i Vadehavet, men findes i dag i alle kystområder fra den vestlige Østersø via Kattegat, bælterne, den svenske vestkyst, Oslofjorden, Skagerrak og langs den norske vestkyst til nord for Bergen. Den er således klassificeret som invasiv art i både Norge, Sverige og Danmark, hvorfor det giver god mening at arbejde med arten på et nordisk plan. Det har en arbejdsgruppe under Nordisk Ministerråd gjort i et par år, og i kraft af projektet "TemaNord" har man netop udgivet rapporten "Høstning af stillehavsøsters".

Heri gives der bl.a. en oversigt over bestandenes størrelse og udbredelse, de forvaltningsmæssige aspekter af høstning, metoderne til høstning og bud på

---

forretningsplaner. Fra Danmark har DTU Aqua deltaget i arbejdet og udarbejdelsen af rapporten, som du finder på [Nordic Co-operations hjemmeside](#).

Vidste du at:

- du kan læse alle årets nyheder [på vores hjemmeside](#)?
  - du kan finde [faktaark fra Prowad Link projektet](#) på vores hjemmeside?
  - du kan finde [produktark fra NAKUWA projektet](#) på issuu?
  - Mit Vadehav har fået nogle helt fantastisk smukke nye bestemmelsesark for [planter](#) og [dyr](#)?
  - du kan se alle vores film på [YouTube](#), hvor du finder "[Kaldet fra Vadehavet](#)" og "[Generations](#)"?
  - vores gæster gerne ville [tage turen rundt i hele Vadehavet](#)?
-

Fotos:

Hejre i aftensolen: Kari Andersen

Havørn: Peter Marczak

Faskiner i sne: Britta Gammelgaard

Sortterneunger: John Frikke

Krage: Søren Vinding

Spøjs spove: Bent Laulund

Østers: Colin Seymour

Tønder i aftenlys: Ulrik Pedersen

 SKYFISH

Sortternen: John Frikke

[Besøg Nationalpark Vadehavets nyhedsarkiv](#)

This email was sent to alhdy@danmarksnationalparker.dk
[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)

Nationalpark Vadehavet · Havnebyvej 30 · Rømø 6792 · Denmark

